

*Sosiaali- ja terveysministeriö
ja sen hallinnonala*

Sosiaali- ja terveysministeriön esitteitä 2005:8

■ SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖ

Helsinki 2005

ISSN 1236-2123

ISBN 952-00-1886-7 (nid.)

ISBN 952-00-1887-5 (PDF)

Kannen kuva: Andrew Judd/Masterfile/Kuvapörssi Oy

Ulkoasu ja painatus: Yliopistopaino, Helsinki 2005

Sisällys

Sosiaali- ja terveysministeriö	5
Hallinnonalan strategiset tavoitteet	6
Sosiaaliturvan rahoitus	7
Organisaatio	9
Hallinto-osasto	10
Tasa-arvovaltuutettu	11
Vakuutusosasto	11
Lääkkeiden hintalautakunta	13
Terveysosasto	13
Perhe- ja sosiaaliosasto	15
Lapsiasiavaltuutettu	16
Talous- ja suunnitteluosasto	16
Työsuojeluosasto	18
Erillisyksiköt ja erityistehtävät	19
Kansainvälisten asiain toimisto	19
Viestintäyksikkö	20
Esikuntayksikkö	21
Valmiusyksikkö	21
Tasa-arvovyksikkö	22
Sosiaali- ja terveysministeriö sekä sen hallinnonalan organisaatiot	24
Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskus (Stakes)	24

Terveydenhuollon oikeusturvakeskus (TEO)	25
Kansanterveyslaitos (KTL).....	26
Lääkelaitos (LL)	26
Lääkehoidon kehittämiskeskus ROHTO.....	27
Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskus (STTV)	28
Säteilyturvakeskus (STUK).....	28
Vakuutusvalvontavirasto (VVV).....	29
Työterveyslaitos (TTL)	30
Tarkastuslautakunta (TALK).....	30
Työttömyysturvautakunta (TTLK).....	31
Sosiaali- ja terveysministeriön yhteydessä toimivat neuvottelukunnat ja lautakunnat sekä ministeriön toimialaan kuuluvat muutoksenhakuasteet.....	32
Yhteystietoja	36

Sosiaali- ja terveysministeriö

Sosiaali- ja terveysministeriön toiminta-ajatuksena on edistää väestön hyvää terveyttä ja toimintakykyä sekä turvata terveellinen elinympäristö, riittävät toimeentulo ja sosiaali- ja terveyspalvelut.

Osana valtioneuvostoa sosiaali- ja terveysministeriö johtaa ja ohjaa sosiaaliturvan ja sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen kehittämistä ja toimintapolitiikkaa. Se määrittelee kehittämisen suuntaviivat, valmistelee lainsäädännön ja keskeiset uudistukset, ohjaa niiden toteuttamista sekä huolehtii yhteyksistä poliittiseen päätöksentekoon.

Sosiaali- ja terveydenhuollon yleiset tavoitteet ja niiden toteuttamiseksi tarvittavat toimenpiteet sisältyvät koko hallituskauden kattavaan sosiaali- ja terveydenhuollon tavoite- ja toimintaohjelmaan (TATO). Näin sosiaali- ja terveyspalvelujen kehittäminen on osa poliittista päätöksentekoa. Ohjelma on luonteeltaan yhteistoimintasopimus kuntien ja valtion välillä. Sosiaali- ja terveyspalvelut ovat osa hallitusohjelmakauden mittaista peruspalveluohjelmaa.

Lääninhallitukset ohjaavat ja valvovat sosiaali- ja terveydenhuollon toimintaa lääninsä alueella. Kunnat vastaavat palvelujen järjestämisestä.

Hallinnonalan strategiset tavoitteet

Sosiaali- ja terveystalouden lähivuosien strategiset tavoitteet on tiivistetty seuraaviin asiakokonaisuuksiin:

- terveyden ja toimintakyvyn edistäminen
- työelämän vetovoiman lisääminen
- syrjäytymisen ehkäisy ja hoito
- toimivat palvelut ja kohtuullinen toimeentuloturva.

Sosiaalisen hyvinvoinnin kulmakivinä ovat työ- ja toimintakyvyn ylläpitäminen sekä omatoimisuus. Lähtökohtana on pohjoismaisen hyvinvointiyhteiskunnan säilyttäminen. Sosiaaliturva tukee ihmisiä aktiivisuuteen ja oman elämänsä hallintaan.

Hallinnonalan strategisten tavoitteiden pohjalta sosiaali- ja terveystalouden ministeriö on asettanut lähivuosien toimintansa yleistavoitteiksi:

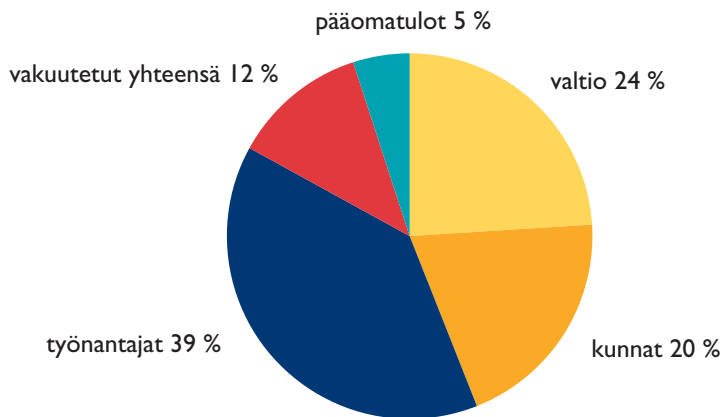
- sosiaaliturvan kannustavuuden ja rahoituksen
- työssä jaksamisen ja jatkamisen
- syrjäytymisen ehkäisyn ja katkaisun
- terveelliset elintavat, toimintakyvyn ja hyvän elinympäristön
- sosiaali- ja terveystalouden palvelujen turvaamisen ja hoitokäytäntöjen tehostamisen
- tasa-arvon vahvistamisen
- ohjauksen ja valvonnan tehostamisen

Sosiaaliturvan rahoitus

Suomen sosiaalimenot vuonna 2005 olivat 42,0 miljardia euroa. Valtion talousarvion kautta menoista rahoitettiin kolmannes. Sosiaalimenojen osuus bruttokansantuotteesta oli 27,4 prosenttia, mikä oli vähemmän kuin EU-maissa keskimäärin.

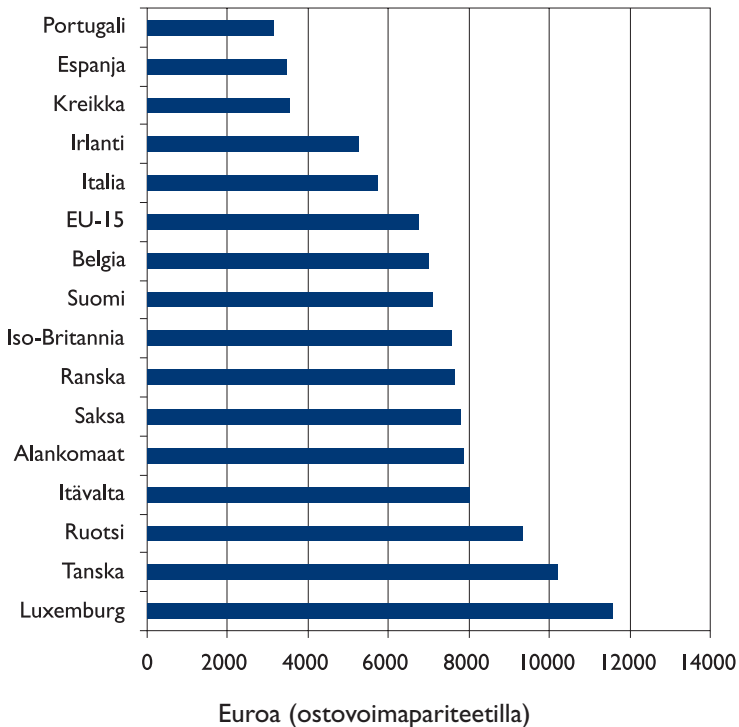
Sosiaalimenojen rahoitus 2005

Suomen sosiaalimenojen rahoitusosuudet vuona 2005*, %

* ennuste

Sosiaalimenot asukasta kohden eräissä Euroopan unionin maissa vuonna 2002, euroa (ostovoimapariteetilla)

Lähde: Eurostat

Organisaatio

Ministeriön toimintaa johtavat ministerit: sosiaali- ja terveysministeri sekä peruspalveluministeri. Heidän tukenaan ministeriön ylimpinä virkamiehinä toimivat kansliapäällikkö ja valtiosihteerit.

Sosiaali- ja terveysministeriössä on kuusi osastoa:

- Hallinto-osasto (HAO)
- Vakuutusosasto (VAO)
- Perhe- ja sosiaaliosasto (PSO)
- Terveysosasto (TRO)
- Talous- ja suunnitteluosasto (TAO)
- Työsuojeluosasto (TSO)

Osastot vastaavat osaltaan sosiaali- ja terveydenhuollon, sosiaaliturvan ja työsuojelun keskeisten tehtävien valmistelusta sekä toteutuksen ohjauksesta ja yhteensovittamisesta. Osastojen toiminta koordinoidaan ministeriön johtoryhmässä, jonka puheenjohtajana on kansliapäällikkö.

Osastojen yhteydessä toimivat itsenäiset viranomaiset:

- Tasa-arvovaltuutettu (HAO)
- Lääkkeiden hintalautakunta (VAO)
- Lapsiasiavaltuutettu (PSO)

Erillisyksiköt ja erityistehtävät:

Kansainvälisten asiain toimisto
Esikuntayksikkö
Viestintäyksikkö
Valmiusyksikkö
Tasa-arvoyksikkö

Sosiaali- ja terveysministeriön palveluksessa on noin 490 henkilöä.

Hallinto-osasto

Hallinto-osasto vastaa ministeriön yleishallinnosta ja henkilöstöpolitiikasta. Se sovittaa yhteen lääninhallitusten sosiaali- ja terveysosastojen tulosohjausta. Raha-automaattiyhdistyksen tuotonjakoa ja valvontaa koskevat asiat kuuluvat hallinto-osastolle. Sosiaali- ja terveydenhuollon erityistilanteiden ja poikkeusolojen valmiussuunnittelusta vastaava valmiusyksikkö kuuluu hallinto-osastoon.

Osaston tulosryhmät

- hallintopalveluryhmä
- kiinteistö- ja virastopalveluryhmä
- tietohallintoryhmä
- tietopalveluryhmä
- valmiusyksikkö
- osaston yhteiset -ryhmä

Toiminnan sisältöalueita

- ministeriön ja hallinnonalan yleishallinto
- henkilöstöpolitiikka ja henkilöstön kehittäminen
- tietopalvelut
- tietohallinto
- kiinteistö- ja virastopalvelut, materiaalihallinto
- varautuminen ja valmiussuunnittelu
- Raha-automaattiyhdistyksen tuotonjako, peliriippuvuuden seuranta

Tasa-arvovaltuutettu

Ministeriön yhteydessä toimii itsenäisenä lainvalvontaviranomaisena tasa-arvovaltuutettu. Tasa-arvovaltuutetun lakisääteisenä tehtävänä on valvoa tasa-arvolain noudattamista, erityisesti syrjinnänkiellon ja syrjivän ilmoittelun kiellon noudattamista. Tasa-arvovaltuutettu edistää aloitteiden, neuvojen ja ohjeiden avulla lain tarkoituksen toteutumista sekä seuraa myös naisten ja miesten tasa-arvon toteutumista yhteiskuntaelämän eri aloilla.

Vakuutusosasto

Vakuutusosaston tehtävänä on johtaa ja ohjata vakuutuspolitiikkaa ja kehittää sosiaalivakuutus- ja muuta vakuutuslainsäädäntöä.

Osasto käsittelee asiat, jotka koskevat Kansaneläkelaitosta ja muita vakuutus- ja eläkelaitoksia. Myös Eläketurvakeskusta, Vakuutuskasojen yhdistystä, Liikennevakuutuskeskusta, Potilasvakuutuskeskusta,

Työttömyysvakuutusrahastoa ja Tukirahastoa sekä Koulutus- ja erorahastoa koskevat asiat kuuluvat vakuutusosastolle.

Osaston tulosryhmät

- suunnitteluyksikkö
- kansainvälisten vakuutusasioiden yksikkö
- työttömyys- ja sairausvakuutusyksikkö
- eläkevakuutusyksikkö
- vakuutusmarkkinayksikkö
- osaston yhteiset -ryhmä

Toiminnan sisältöalueita

- kansaneläkkeet ja perhe-eläkkeet
- lapsen hoitotuki
- sairaus- ja äitiysvakuutus
- vammaistuki
- työeläkkeet
- sosiaaliturvamaksut
- liikennevakuutus
- tapaturmavakuutus
- potilasvakuutus
- työttömyysturva
- henki- ja henkilövakuutus

- rintamasotilaseläke
- vahinkovakuutus
- kansainväliset asiat

Osaston tulosohjauksessa olevat virastot ja lautakunnat

- Vakuutusvalvontavirasto (VVV)
- Työttömyysturvalautakunta
- Tarkastuslautakunta

Lääkkeiden hintalautakunta

Ministeriön yhteydessä toimivan lääkkeiden hintalautakunnan tehtävänä on vahvistaa lääkekorvausjärjestelmään kuuluvan lääkevalmisteiden, kliinisen ravintovalmisteiden ja perusvoiteiden kohtuullinen korvausperusteeksi hyväksyttävä tukkuhinta. Kohtuullisella tukkuhinnalla tarkoitetaan enimmäishintaa, jolla valmistetta saadaan myydä apteekkeille ja sairaaloille. Lisäksi lautakunta päättää, hyväksytäänkö lääke erityiskorvattavaksi valmisteeksi.

Terveysosasto

Terveysosastolle kuuluvat ehkäisevän terveydenhuollon, terveyspalvelujen, työterveyshuollon sekä terveydensuojelun kehittäminen ja ohjaaminen sekä näitä aihealueita koskevan lainsäädännön valmistelu.

Osaston tulosryhmät

- terveyspalveluryhmä
- terveyden edistämisen ryhmä
- terveydensuojelun ja työterveyshuollon ryhmä
- osaston yhteiset -ryhmä

Toiminnan sisältöalueita

- terveyspalvelut
- lääkehuolto
- terveydenhuollon laitteet ja tarvikkeet
- terveydenhuollon ammattihenkilöt
- valtion mielisairaalat
- terveydenhuollon valtionosuudet ja -korvaukset
- terveyden edistäminen ja ehkäisevä terveydenhuolto
- tartuntatautien torjunta
- tupakoinnin vähentäminen ja ehkäisevä päihdetyö
- tapaturmien torjunta
- terveydensuojelu
- kemikaali- ja säteilyvalvonta
- geeniteknologia
- työterveyshuolto

Osaston tulosohjauksessa olevat virastot ja lautakunnat

- Lääkelaitos (LL)
- Lääkehoidon kehittämiskeskus ROHTO

- Terveydenhuollon oikeusturvakeskus (TEO)
- Kansanterveyslaitos (KTL)
- Säteilyturvakeskus (STUK)
- Työterveyslaitos (TTL)

Perhe- ja sosiaaliosasto

Perhe- ja sosiaaliosastolle kuuluvat sosiaalipalvelut, sosiaalisen hyvinvoinnin edistäminen, perhepolitiikka, alkoholia ja huumeita koskevat linjaukset, muu sosiaalipolitiikka sekä sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelu- ja valtionosuusasiat.

Osaston tulosryhmät

- sosiaalihuoltoryhmä
- suunnittelu- ja perheasiain ryhmä
- osaston yhteiset -ryhmä

Toiminnan sisältöalueita

- ehkäisevä sosiaalipolitiikka
- sosiaalityö
- päihdehuollon lainsäädäntö, suunnittelu ja ohjaus
- vanhusten ja vammaisten asema ja sosiaalipalvelut
- toimeentulotuki ja muu sosiaalihuollon toimeentuloturva
- maatalousyrittäjien lomituspalvelut
- sotilasvammakorvaukset

- perheiden sekä lasten ja nuorten sosiaalipalvelut
- perhepoliittiset etuudet
- perheitä sekä lapsia ja nuoria koskeva sosiaalihuollon lainsäädäntö
- valtion koulukodit
- sosiaalialan osaamiskeskukset ja sosiaalipalvelujen alueellinen kehittäminen ja yhteensovittaminen
- sosiaali- ja terveydenhuollon valtiosuuslainsäädäntö

Osaston tulosohjauksessa olevat virastot ja laitokset

- Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskus (Stakes)
- Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskus (STTV)

Lapsiasiavaltuutettu

Ministeriön yhteydessä toimii itsenäisenä viranomaisena lapsiasiavaltuutettu, jonka toimipaikka on Jyväskylä. Lapsiasiavaltuutetun tehtävänä on yhteistyössä muiden viranomaisten sekä toimialansa järjestöjen ja vastaavien muiden toimijoiden kanssa edistää lapsen edun ja oikeuksien toteutumista.

Talous- ja suunnitteluosasto

Talous- ja suunnitteluosastolle kuuluvat sosiaaliturvan strategisten linjauksen valmistelu ja yhteensovittaminen. Osasto tuottaa päätöksentekoa tukevia selvityksiä sekä suunnittelu- ja seuranta-asiakirjoja. Se koordinoi hallinnonalan tulosohjausta sekä hallinnonalan talousarvion ja toiminta-

suunnitelman tekoa ja toteuttamista. Osaston vastuulla on myös ministeriön maksatus ja kirjanpito sekä palkanlaskenta.

Osasto vastaa myös tasa-arvopolitiikan ja lainsäädännön kehittämistä sekä huolehtii osallistumisesta EU:n, Euroopan neuvoston, Pohjoismaiden ja YK:n tasa-arvotyöhön.

Osaston tulosryhmät

- talousryhmä
- tiliryhmä
- suunnitteluryhmä
- tutkimus- ja kehittämisryhmä
- tasa-arvoyksikkö
- osaston yhteiset -ryhmä

Toiminnan sisältöalueita

- strateginen suunnittelu
- sosiaaliturvan suunnittelu ja kehittäminen
- hallinnonalan talousarvio ja toimintasuunnitelma
- hallinnonalan laitosten tulossopimusten yhteensovittaminen
- toimeentuloturvaa sekä sosiaalisia ja terveydellisiä oloja koskevat selvitykset
- sosiaali- ja terveystalitiikan tieto- ja tilastojärjestelmät
- tutkimus- ja kehittämistoiminta
- tasa-arvo

- palkanlaskenta ja tilinpidolliset toiminnot
- ministeriön toimialaan kuuluva EU-taloushallinto
- Euroopan unionin sosiaalisen suojelun kysymykset

Työsuojeluosasto

Työsuojeluosasto vastaa työsuojelulainsäädännön ja kansallisen työsuojelupolitiikan valmistelusta ja kehittämisestä sekä koordinoi työsuojelututkimusta ja huolehtii kansainvälisestä yhteistyöstä työsuojelun alalla. Työsuojeluosasto tulostuu työsuojelun valvontaa hoitavaa työsuojelun piirihallintoa ja muita ministeriön hallinnon viranomaisia ja laitoksia työsuojeluasioissa.

Työsuojelu kattaa työn turvallisuuden ja terveellisyys lisäksi palvelusuhteen ehdot, työn fyysisen, sosiaalisen ja henkisen kuormittavuuden sekä työyhteisön toiminnan. Työsuojelun lähtökohtana on työhyvinvointi.

Työsuojelun painopisteitä ovat työperäisten tuki- ja liikuntaelsairauksien ehkäisy, työntekijöiden henkinen hyvinvointi työssä sekä työtapa- turmien torjunta.

Osaston tulosryhmät

- kehitysyksikkö
- valvontayksikkö
- säädösyksikkö
- palvelu- ja tukiyksikkö

Säädösyksikön yhteydessä toimii työehtoasiain ryhmä sekä työehtosopimusten yleissitovuuden vahvistamislautakunta.

Toiminnan sisältöalueita

- työsuojelu ja työsuojeluvalvonta
- työhyvinvointi
- työssä käytettävien tuotteiden valvonta
- työehtosopimusten yleissitovuus
- työsuojelun piirihallinto
- työsuojelurahasto

Osaston tulosohjauksessa

8 työsuojelupiiriä.

Erillisyyksiköt ja erityistehtävät

Kansainvälisten asiain toimisto

Kansainvälisten asiain toimisto toimii erillisenä tulosryhmänä osastojen ulkopuolella.

Se käsittelee asiat, jotka koskevat hallinnonalan kansainvälisten asioiden hoidon kehittämistä, suunnittelua ja yhteensovittamista sekä ministeriön edustusta kansainvälistä yhteistyötä käsittelevissä toimielimissä.

Kansainvälisten asiain toimisto vastaa Euroopan unioniin liittyvien

asioiden yhteensovittamisesta ja EU-asioiden hoidon kehittämisestä ministeriössä, koordinaatiosta valtioneuvoston EU-asioiden valmistelukoneiston puitteissa sekä suhteista EU:n instituutioihin ja EU:n jäsenmaihin. Toimiston koordinaatiotehtävät kattavat YK:n ja sen erityisjärjestöjen (erityisesti WHO) toiminnan ja muun sosiaali- ja terveysalan globaalin tason kansainvälisen yhteistyön, pohjoismaisen yhteistyön, pohjoiseen ulottuvuuteen ja alueellisten neuvostojen toimintaan liittyvän yhteistyön, lähialueyhteistyön ja kahdenvälisen yhteistyön.

Viestintäyksikkö

Viestintäyksikkö toimii erillisenä tulosityksikkönä kansliapäällikön alaisuudessa. Se vastaa sosiaali- ja terveysministeriön sisäisestä ja ulkoisesta tiedottamisesta ja sen kehittämisestä, koordinoi ja kehittää ministeriön ja sen hallinnonalan viestintää sekä tukee ministeriön osastoja ja erillisyyksiköitä niiden viestinnässä. Viestintäyksikkö tukee ministeriön perustehtävien hoitoa ja sisäistä yhteistyötä sekä hallinnonalan ohjausta ja sidosryhmätyötä. Se rakentaa työllään kokonaiskuvaa ministeriön työn tavoitteista, linjauksista ja toiminnasta ministeriössä työskenteleville, asiakkaille, sidosryhmille ja viimekädessä koko väestölle.

Viestintäyksikkö kehittää ja koordinoi ministeriön verkkoviestintää ja julkaisutoimintaa sekä julkaisee kuusi kertaa vuodessa ilmestyvää sosiaali- ja terveyspoliittista Socius-aikakauslehteä. Yksikkö julkaisee yhteistyössä kansainvälisten asiain toimiston kanssa ministeriön kansainvälisille sidosryhmille tarkoitettua, muutaman kerran vuodessa ilmestyvää englannin-

kielistä Socius Finland -lehteä. Viestintä tuottaa myös sidosryhmälehtien verkkolehdet ja vastaa sisäisistä tiedotusvälineistä.

Esikuntayksikkö

Esikuntayksikkö toimii suoraan kansliapäällikön alaisuudessa erillisenä tulosryhmänä.

Esikuntayksikön tehtävänä on avustaa kansliapäällikköä sekä tukea hänen toimintaansa laajakantoisten tai muutoin tärkeiden asioiden suunnittelussa, toteutuksessa ja valvonnassa. Strategiseen suunnitteluun ja seurantaan liittyvissä kysymyksissä esikuntayksikkö toimii yhteistyössä talous- ja suunnitteluosaston kanssa. Esikuntayksikön vastuulle kuuluu myös hallitusohjelman toimeenpanon seuranta, hallinnonalan yhteistyön tukeminen sekä säädösvalmistelun kehittäminen.

Valmiusyksikkö

Sosiaali- ja terveydenhuollon varautumista erityistilanteisiin ja poikkeusoloihin hallinnonalalla johtaa, valvoo ja yhteensovittaa sosiaali- ja terveysministeriö yhteistyössä lääninhallitusten sosiaali- ja terveysosastojen kanssa.

Hallinnonalan varautumista varten ministeriössä on valmiusyksikkö, joka on hallinto-osaston tulosryhmä. Valmiusyksikkö on sosiaali- ja terveydenhuollon varautumisen asiantuntija-, ohjaus- ja kehittämyksikkö. Valmiusyksikkö kehittää ja yhteensovittaa normaaliolojen häiriötilanteiden ja poikkeusolojen edellyttämiä hallinnonalan valmiuksia sekä ylläpitää tilannejohtamis- ja turvallisuusjärjestelyjä.

Tasa-arvoyksikkö

Tasa-arvoyksikkö on sijoitettu ministeriön talous- ja suunnitteluosastolle. Se valmistelee ja kehittää tasa-arvolainsäädäntöä ja hallituksen tasa-arvopolitiikkaa, hoitaa tasa-arvon valtavirtaistamiseen liittyviä tehtäviä samoin kuin EU:n tasa-arvojuridiikkaan ja -politiikkaan sekä muihin kansainvälisiin tasa-arvokysymyksiin liittyviä tehtäviä.

Tasa-arvoyksikköön on myös sijoitettu tasa-arvoneuvottelukunnan pääsihteeri.

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖ SEKÄ SEN HALLINNONALAN ORGANISAATIOT

Sosiaali- ja terveysministeriö

Sosiaali- ja terveysministeri
Valtiosihteeri

Peruspalveluministeri
Valtiosihteeri

Kansliapäällikkö

Kansainvälisten asiain toimisto

Esikuntayksikkö

Viestintäyksikkö

Hallinto-osasto
Tasa-arvo-
valtuutetun
toimisto

Vakuutusosasto
Lääkkeiden-
hinta-
lautakunta

Perhe- ja
sosiaaliosasto
Lapsiasia-
valtuutetun
toimisto

Terveysosasto

Talous- ja
suunnittelu-
osasto

Työsuojelu-
osasto

Vakuutus-
valvonta-
virasto

Työttömyys-
turvalaut-
akunta

Tarkastus-
lautakunta

Kansaneläke-
laitos

Eläketurva-
keskus

Työttömyys-
vakuutus-
rahasto

Koulutus-
rahasto

Sosiaali- ja
terveysalan
tutkimus-
ja kehittämisskeskus

Sosiaali- ja
terveyden-
huollon tuote-
valvontakeskus

Alko Oy

Säteilyturvakeskus

Lääkelaitos

Lääkehoidon
kehittämis-
keskus

Terveydenhuollon
oikeusturvakeskus

Kansanterveyslaitos

Työterveyslaitos

Työsuojelun
piirihallinto

Työsuojelurahasto

Raha-automaatti-
yhdistys

Lääninhallitusten sosiaali- ja terveysosastot

Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan organisaatiot

Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalalla toimii useita itsenäisiä laitoksia ja virastoja. Ne tuottavat tutkimustietoa lainsäädännön valmisteluun, sosiaali- ja terveyspolitiikan linjaamiseen sekä päätöksenteon pohjaksi. Osa virastoista toimii lupa- ja valvontaviranomaisina. Hallinnonalan virastoissa ja laitoksissa työskentelee yli 3 400 henkeä.

Hallinnonala koordinoidaan ministeriön ja virastojen ja laitosten ylimmän johdon muodostamassa hallinnonalan johtoryhmässä. Sosiaali- ja terveysministeriö tekee vuosittain tulossopimuksen yhdeksän viraston ja laitoksen, kahdeksan työsuojelupiirin sekä kahden lautakunnan kanssa. Tulossopimus tehdään lisäksi lääninhallitusten ja Raha-automaattiyhdistyksen kanssa.

Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskus (Stakes)

Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskus edistää väestön hyvinvointia ja terveyttä sekä sosiaali- ja terveyspalveluja. Keinoina ovat tutkimus, kehittäminen ja tietovarannot. Stakes arvioi hyvinvointiin ja terveyteen vaikuttavia muutoksia ja hyvinvointipolitiikan seurauksia. Stakes vahvistaa hyvinvointiosaamista ja luo perustaa toimivalle sosiaali- ja terveysalalle.

Stakesissa toimii neljä tulosaluetta: sosiaali- ja terveystalvet, hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen, StakesTieto sekä hallintopalvelut. Lisäksi Stakesissa toimii ulkomaanavun yksikkö sekä alue- ja kuntapalvelut yksikkö.

Lisätietoja: www.stakes.fi

Terveydenhuollon oikeusturvakeskus (TEO)

Terveydenhuollon oikeusturvakeskuksen tehtävänä on myöntää terveydenhuollon ammattihenkilöille ammatinharjoittamisoikeudet sekä valvoa heidän toimintaansa ja siten edistää potilasturvallisuutta ja terveydenhuollon palvelujen laatua. TEO ylläpitää terveydenhuollon ammattihenkilöiden keskusrekisteriä (Terhikki), johon on merkitty yli 300 000 henkilön tiedot.

Lisäksi Terveydenhuollon oikeusturvakeskus huolehtii myös raskauden keskeyttämisestä, steriloinnista, oikeuspsykiatriaa, ihmisen elimien ja kudosten lääketieteellistä käyttöä, lääketieteellisiä tutkimuksia sekä kuolemansyyn selvittämistä koskevista säädöksissä sille määrätystä tehtävistä.

Terveydenhuollon oikeusturvakeskuksessa on kolme lautakuntaa, joissa käsitellään ja ratkaistaan terveydenhuollon ammattihenkilöiden valvontaa, oikeuspsykiatriaa sekä raskauden keskeyttämisestä ja steriloinnista koskevia asioita.

Lisätietoja: www.teo.fi

Kansanterveyslaitos (KTL)

Kansanterveyslaitos edistää ihmisten mahdollisuuksia elää terveenä. Se vastaa, että päätöksentekijöillä, eri alojen ammattilaisilla ja kansalaisilla on käytössään paras mahdollinen tieto valintojensa tueksi.

Kansanterveyslaitoksessa on kymmenen osastoa: bakteeri- ja tulehdus- tautien, epidemiologian ja terveyden edistämisen, infektioepidemiologian, mielenterveyden ja alkoholitutkimuksen, virustautien ja immunologian, molekyyli lääketieteen, terveyden ja toimintakyvyn ja ympäristöterveyden osastot sekä rokoteosasto ja sisäiset palvelut. Kansanterveyslaitoksen yksiköitä toimii Helsingissä, Kuopiossa, Oulussa ja Turussa.

Lisätietoja: www.ktl.fi

Lääkelaitos (LL)

Lääkelaitoksen tehtävänä on varmistaa, että Suomessa markkinoilla olevat lääkevalmisteet ovat käyttäjilleen tehokkaita, turvallisia ja laadukkaita. Lääkelaitos ylläpitää ja edistää myös terveydenhuollon laitteiden ja tarvikkeiden sekä verivalmisteiden käytön turvallisuutta. Lääkelaitoksen tehtäviin kuuluu lisäksi lääkehuollon yleinen suunnittelu.

Lääkkeitä, terveydenhuollon laitteita ja tarvikkeita sekä verivalmisteita käyttävien kansalaisten lisäksi Lääkelaitoksen keskeisiä asiakkaita ovat lääke- ja laitealan elinkeinonharjoittajat ja muut toimijat sekä terveydenhuollon ammattilaiset. Lääke- ja laitevalvontaa harjoitetaan yhä tiiviim-

min yhteistyössä Euroopan unionin jäsenvaltioiden ja kansainvälisten organisaatioiden kanssa. Kotimaassa viranomaisyhteistyö on tiivistä muun muassa luokitteluun, lääkkeiden maahantuontiin, eläinlääkkeisiin, kuluttajansuojaan ja laitevalvontaan liittyvissä asioissa.

Lisätietoja: www.nam.fi

Lääkehoidon kehittämiskeskus ROHTO

Lääkehoidon kehittämiskeskus ROHTO on Lääkelaitoksen yhteydessä toimiva asiantuntijayksikkö. Keskus edistää ja parantaa väestön terveyttä kokoamalla ja välittämällä rationaalista lääkkeitä edistävää tietoa ja saattamalla tätä tietoa käytännön toiminnaksi. Rationaalinen lääkehoito on tehokasta, turvallista, taloudellista ja tarkoituksenmukaista myös potilaan kannalta.

Vuonna 2003 toimintansa aloittanut ROHTO on määritellyt tärkeimmäksi kohderyhmäkseen perusterveydenhuollon lääkärit, joiden käsissä on merkittävä osa lääkkeenmäärämisestä. ROHTO auttaa terveyskeskuksia järjestämään työyhteisöissään ROHTO-pajoja, joissa lääkärit yhdessä muun terveydenhuoltohenkilöstön kanssa tarkastelevat omia lääkekäytäntöjään. Terveyskeskuksissa tapahtuvan koulutus- ja kehittämistoiminnan lisäksi ROHTO tuottaa lääkearvioita pääasiassa uusista lääkkeistä, joiden käytössä on arvioitu olevan kohdentamisen varaa.

Lisätietoja: www.rohto.fi

Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskus (STTV)

Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskuksen toiminta-ajatuksena on ehkäistä alkoholipitoisista aineista, tupakasta ja kemikaaleista aiheutuvia haittoja ja edistää elinympäristön terveellisyyttä ja turvallisuutta. STTV toteuttaa sosiaali- ja terveysministeriön terveyden ja toimintakyvyn edistämisen strategiaa lupahallinnon, valvonnan ja vaikuttamisen sekä alue- ja paikallishallinnon ohjauksen keinoin. Toiminnassa on keskeistä myös elinkeinotoiminnan ohjaus. STTV vaikuttaa kansalaisten elin- ja työympäristöön ja terveydelle haitallisiin elämäntapoihin ja olosuhteisiin arvioimalla ja seuraamalla riskitekijöitä sekä tiedottamalla niistä.

Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskuksessa on alkoholihallinto-osasto, kemikaaliosasto ja yleinen osasto sekä alkoholin tuotevalvontayksikkö, kemikaalirekisterin tuoterekisteri, tietohallintoyksikkö ja ympäristöterveydenhuollon yksikkö. STTV ylläpitää myös geenitekniiikan rekisteriä.

Lisätietoja: www.sttv.fi

Säteilyturvakeskus (STUK)

Säteilyturvakeskuksen toiminnan tavoitteena on ihmisten, yhteiskunnan toiminnan, ympäristön ja tulevien sukupolvien suojele säteilyn haitallisilta vaikutuksilta.

Säteilyturvakeskus valvoo ydinvoimalaitoksia, ydinmateriaaleja ja ydinjätteitä sekä säteilyn ja radioaktiivisten aineiden käyttöä terveyden-

huollossa, teollisuudessa, tutkimuksessa ja opetuksessa. Se valvoo jatkuvasti myös säteilyä ympäristössä.

Valmiustoiminnassaan säteilyturvakeskus reagoi havaintoihin, ilmoituksiin ja tapahtumiin, jotka saattavat vaarantaa ihmisten tai ympäristön turvallisuuden. Tarvittaessa se antaa suosituksia ja ohjeita vaaran torjumiseksi ja haittojen pienentämiseksi.

Säteilyturvakeskuksen tulosalueet ovat ydinturvallisuus, säteilyn käytön turvallisuus, tutkimus, ympäristön säteilyvalvonta, viestintä, valmius toiminta ja tilauksesta tuotettavat palvelut.

Lisätietoja: www.stuk.fi

Vakuutusvalvontavirasto (VVV)

Vakuutusvalvontaviraston tavoitteena on vakuutus- ja eläkelaitosten vakaa toiminta sekä luottamuksen säilyminen vakuutustoimintaan.

Virasto valvoo ja tarkastaa, että valvottavilla on riittävä vakavaraisuus, asianmukaiset sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestelmät sekä luotettava hallinto. Viraston tehtäviin kuuluu myös valvoa, että valvottavat noudattavat toiminnassaan lain ja hyvän vakuutustavan mukaisia menettelytapoja.

Virasto toimii jakautuneena osastoihin, jotka ovat vakuutusvalvonta, markkinavalvonta, työttömyysetuuksien toimeenpanon valvonta sekä hallinto ja sisäiset palvelut.

Lisätietoja: www.vakuutusvalvonta.fi

Työterveyslaitos (TTL)

Työterveyslaitos on monitieteinen tutkimus- ja asiantuntijalaitos, joka edistää työn terveellisyyttä ja turvallisuutta sekä työntekijöiden hyvinvointia. Työterveyslaitos tarjoaa ratkaisuja työelämän tarpeisiin tutkimuksen, koulutuksen, asiantuntijapalveluiden ja tiedonvälityksen avulla. Monitieteinen tutkimus takaa ongelmien laaja-alaisen tarkastelun. Työterveyslaitos toimii kuudella paikkakunnalla: Helsingissä, Kuopiossa, Lappeenrannassa, Oulussa, Tampereella ja Turussa. Päätoimipiste sijaitsee Helsingissä. Työntekijöitä laitoksessa on n. 800. Työterveyslaitos on sosiaali- ja terveysministeriön alainen julkisoikeudellinen yhteisö sekä WHO:n ja ILO:n asiantuntijalaitos työterveyden alalla.

Lisätietoja: www.ttl.fi

Tarkastuslautakunta (TALK)

Tarkastuslautakunta toimii sosiaalivakuutuksen erikoistuomioistuimeen rinnastettavana lautakuntatyypinä muutoksenhakuelimenä. Se on ensimmäinen muutoksenhakuaste kansaneläkeasioissa, eläkkeensaajien asumistukiasioissa, Kansaneläkelaitoksen käsittelemissä kuntoutusasioissa, lapsen hoitotukiasioissa, vammaistukiasioissa ja yleistä asumistukea koskevissa asioissa. Lautakunta on ylin muutoksenhakuaste sairausvakuutusasioissa ja lapsilisää, lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tukea, äitiysavustusta ja sotilasavustusta koskevissa asioissa.

Tarkastuslautakuntaan kuuluu päätoiminen puheenjohtaja, kolme varapuheenjohtajaa sekä 18 jäsentä ja heidän henkilökohtaiset varajäsenensä. Valtioneuvosto nimittää puheenjohtajat, jäsenet ja varajäsenet enintään neljäksi vuodeksi kerrallaan.

Lautakunta ratkaisee valitukset neljässä jaostossa, johon jokaiseen kuuluu lakimieskoulutuksen saanut puheenjohtaja, lääkärijäsen, lakimiesjäsen sekä vakuutettujen olosuhteiden tuntemusta edustava jäsen.

Lisätietoja: www.tarkastuslautakunta.fi

Työttömyysturvalautakunta (TTLK)

Työttömyysturvalautakunta on sosiaalivakuutuksen lautakuntatyypinen muutoksenhakuelin työttömyysturvaa koskeissa asioissa. Se toimii ensimmäisenä muutoksenhakuasteena työttömyyspäivärahaa, työmarkkinatukea, koulutuspäivärahaa, työttömyyskassan jäsenyyttä, työvoimapolitiittisen aikuiskoulutuksen opintososiaalisia etuuksia, aikuiskoulutustukea, ammattitutkintostipendiä, vuorottelukorvausta ja palkkaturvaa koskeissa asioissa.

Työttömyysturvalautakunnassa on puheenjohtaja, varapuheenjohtajia, lakimiesjäseniä, lääkärijäseniä sekä työmarkkinajärjestöjen edustajia, jotka toimivat tuomarin vastuulla. Asiat ratkaistaan kolmessa jaostossa. Jaostoon kuuluu puheenjohtaja, kaksi työmarkkinajäsentä ja kolme lakimiesjäsentä. Käsiteltäessä asiaa, jonka ratkaiseminen riippuu olennaisesti lääketieteellisistä kysymyksistä, yhden lakimiesjäsenen tilalla on lääkärijäsen. Jos ratkaistavalla

asialla on periaatteellista merkitystä tai jos ratkaisu poikkeaisi aikaisemmasta vakiintuneesta käytännöstä, valitusasia ratkaistaan täysistunnossa.

Lisätietoja: www.stm.fi > Organisaatio

Neuvottelukunnat ja lautakunnat

Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön yhteydessä toimivat neuvottelukunnat ja lautakunnat sekä ministeriön toimialaan kuuluvat muutoksenhakuasteet

Esikuntayksikön toimialalla:

- Rintamaveteraaniaisiin neuvottelukunta

Hallinto-osaston toimialalla:

- Poikkeusolojen terveydenhuollon neuvottelukunta

Vakuutusosaston toimialalla:

- Liikennevahinkolautakunta
- Lääkkeiden hintalautakunta
- Lääkkeiden hintalautakunnan asiantuntijaryhmä
- Potilasvahinkolautakunta
- Sairausvakuutusasiain neuvottelukunta (Kansaneläkelaitoksen yhteydessä)
- Sosiaalivakuutuslautakunnat

- Tapaturma-asiain korvauslautakunta
- Työeläkeasiain muutoksenhakulautakunta
- Vakuutuslautakunta (Vakuutuslautakuntien Yhdistyksen yhteydessä)
- Vakuutusneuvottelulautakunta
- Vakuutusmatematiikan tutkintolautakunta
- Vanhus- ja eläkeläisasioiden neuvottelukunta
- Ympäristövakuutuslautakunta

Ministeriön toimialaan kuuluvat muutoksenhakuasteet:

- Tapaturmalautakunta
- Tarkastuslautakunta
- Työttömyysturvalautakunta

Perhe- ja sosiaaliosaston toimialalla:

- Päihde- ja raittiusasiain neuvottelukunta
- Rikosasioiden sovittelun neuvottelukunta
- Romaniasiain neuvottelukunta
- Sosiaalialan osaamiskeskustoiminnan neuvottelukunta
- Sosiaalityön neuvottelukunta
- Suomen kansainvälisten lapseksiottamisasioiden lautakunta
- Valtakunnallinen vammaisneuvosto
- Varhaiskasvatuksen neuvottelukunta

Terveysosaston toimialalla:

- Biotekniikan neuvottelukunta
- Geenitekniikan lautakunta
- Kansanterveyden neuvottelukunta
- Kemikaalineuvottelukunta
- Koti- ja vapaa-ajan tapaturmien torjuntatyön neuvottelukunta
- Kuntoutusasiain neuvottelukunta
- Lääkehoidon kehittämiskeskuksen neuvottelukunta
(Lääkelaitoksen yhteydessä)
- Lääkelaitoksen eläinlääkelautakunta
- Lääkelaitoksen lääkelautakunta
- Lääkelaitoksen valvontalautakunta
- Säteilyturvaneuvottelukunta
- Terveydenhuollon oikeusturvakeskuksen oikeuspsykiatristen asioiden lautakunta (Terveydenhuollon oikeusturvakeskuksen yhteydessä)
- Terveydenhuollon oikeusturvakeskuksen raskauden keskeyttämis- ja sterilöimisasioiden lautakunta
(Terveydenhuollon oikeusturvakeskuksen yhteydessä)
- Tartuntatautien neuvottelukunta
- Terveydenhuollon ammattihenkilöiden neuvottelukunta
(Terveydenhuollon oikeusturvakeskuksen yhteydessä)
- Terveydenhuollon ammattihenkilöiden valvontalautakunta
(Terveydenhuollon oikeusturvakeskuksen yhteydessä)
- Terveyttä edistävän liikunnan neuvottelukunta

- Työterveyshuollon neuvottelukunta
- Valtakunnallinen terveydenhuollon eettinen neuvottelukunta
ETENE

Talous- ja suunnitteluosaston toimialalla:

- Tasa-arvoasiain neuvottelukunta
- Tasa-arvolautakunta

Työsuojeluosaston toimialalla:

- Kemian työsuojeluneuvottelukunta
- Metsäalan palkkatilastolautakunta
- Panostajakoulutuslautakunta
- Työehtosopimuksen yleissitovuuden vahvistamislautakunta
- Työsuojeluneuvottelukunta
- Työsuojelusäännöksiä valmisteleva neuvottelukunta

Yhteystietoja

STM:n hallinnonalan laitoksia

Sosiaali- ja terveysministeriö

Meritullinkatu 8

00170 Helsinki,

PL 33, 00023 Valtioneuvosto

vaihde (09) 16 001

faksi (09) 160 74126

Sosiaali- ja terveysministeriö,

työsuojeluosasto

Uimalankatu 1

33540 Tampere

PL 536, 33101 Tampere

etunimi.sukunimi@stm.fi

www.stm.fi

vaihde (09) 16001

faksi (09) 160 72511

Kansanterveyslaitos

Mannerheimintie 166

00300 Helsinki

etunimi.sukunimi@ktl.fi

www.ktl.fi

vaihde (09) 47 441

faksi (09) 4744 8408

Lääkelaitos

Mannerheimintie 103 b

PL 55

00301 Helsinki

etunimi.sukunimi@nam.fi

www.nam.fi

vaihde (09) 473 341

faksi (09) 714 469

Lääkehoidon kehittämiskeskus ROHTO

Mannerheimintie 103 b

PL 55

00301 Helsinki

etunimi.sukunimi@rohto.fi

www.rohto.fi

vaihde (09) 4733 446

faksi (09) 4733 4431

**Sosiaali- ja terveysalan tutkimus-
ja kehittämiskeskus Stakes**

Lintulahdenkuja 4

PL 220

00531 Helsinki

etunimi.sukunimi@stakes.fi

www.stakes.fi

vaihde (09) 39 671

faksi (09) 761 307

**Sosiaali- ja terveydenhuollon
tuotevalvontakeskus**

Säästöpankinranta 2 A

PL 210

00531 Helsinki

etunimi.sukunimi@sttv.fi

www.sttv.fi

vaihde (09) 396 7270

faksi (09) 3967 2797

Säteilyturvakeskus

Laippatie 4

PL 14

00881 Helsinki

etunimi.sukunimi@stuk.fi

www.stuk.fi

vaihde (09) 759 881

faksi (09) 7598 8500

Tarkastuslautakunta

PL 330

00531 Helsinki

www.stm.fi > Yhteystiedot > Neuvottelu- ja lautakunnat

vaihde (09) 16 001

faksi (09) 160 74107

Terveydenhuollon oikeusturvakeskus

Lintulahdenkatu 10

PL 265

00531 Helsinki

etunimi.sukunimi@teo.fi

www.teo.fi

vaihde (09) 772 920

faksi (09) 7729 2138

Työterveyslaitos

Topeliuksenkatu 41 a A

00250 Helsinki

etunimi.sukunimi@ttl.fi

www.ttl.fi

vaihde 030 4741

faksi 030 474 2779

Työttömyysturvalautakunta

PL 124

00531 Helsinki

www.stm.fi > Yhteystiedot > Neuvottelu- ja lautakunnat

vaihde (09) 16001

faksi (09) 160 74445

Vakuutusvalvontavirasto

Mikonkatu 8

PL 449

00101 Helsinki

etunimi.sukunimi@vakuutusvalvonta.fi

www.vakuutusvalvonta.fi

vaihde (09) 415 5950

faksi (09) 4155 9660

Työsuojelupiirit

Uudenmaan työsuojelupiiri

Paasivuorenkatu 3

PL 46

00531 Helsinki

etunimi.sukunimi@tsp.stm.fi

www.tyosuojelu.fi

vaihde (09) 774 711

faksi (09) 730 798

Turun ja Porin työsuojelupiiri

Eerikinkatu 40-42

vaihde (02) 271 5777

20100 Turku

faksi (02) 271 5778

etunimi.sukunimi@tsp.stm.fi

www.tyosuojelu.fi

Hämeen työsuojelupiiri

Uimalankatu 1

PL 272

vaihde (03) 260 8800

33101 Tampere

faksi (03) 260 8899

etunimi.sukunimi@tsp.stm.fi

www.tyosuojelu.fi

Kaakkois-Suomen työsuojelupiiri

Villimiehenkatu 2 B

PL 145

vaihde 020 747 0500

53101 Lappeenranta

faksi 020 747 0529

etunimi.sukunimi@tsp.stm.fi

www.tyosuojelu.fi

Vaasan työsuojelupiiri

Kauppapuistikko 20 B

PL 172

vaihde 020 123 6200

65101 Vaasa

faksi 020 123 6229

etunimi.sukunimi@tsp.stm.fi

www.tyosuojelu.fi

Keski-Suomen työsuojelupiiri

Ailakinkatu 17

PL 119

40101 Jyväskylä

etunimi.sukunimi@tsp.stm.fi

www.tyosuojelu.fi

vaihde (014) 697 211

faksi (014) 697 341

Itä-Suomen työsuojelupiiri

Vuorikatu 26 A

70100 Kuopio

etunimi.sukunimi@tsp.stm.fi

www.tyosuojelu.fi

vaihde (017) 201 401

faksi (017) 201 410

Pohjois-Suomen työsuojelupiiri

Tutkijantie 2 D

PL 229

90101 Oulu

etunimi.sukunimi@tsp.stm.fi

www.tyosuojelu.fi

vaihde (08) 315 9511

faksi (08) 315 9599

Lääninhallitusten sosiaali- ja terveysosastot

Etelä-Suomen lääninhallitus

Hämeenlinnan toimipaikka

Birger Jaarlin katu 15

PL 150

vaihde 02051 6121

13101 HÄMEENLINNA

faksi 02051 62068

Helsingin alueellinen palveluyksikkö

Ratapihantie 9

PL 110

vaihde 02051 6131

00521 HELSINKI

faksi 02051 63297

Kouvolan alueellinen palveluyksikkö

Salpausselänkatu 22

PL 301

vaihde 02051 6141

45101 KOUVOLA

faksi 02051 64120

Länsi-Suomen lääninhallitus

Turun toimipaikka

Itsenäisyydenaukio 2

PL 22

vaihde 02051 7121

20801 TURKU

faksi 02051 72322

Jyväskylän alueellinen palveluyksikkö

Cygnaeuksenkatu 1

PL 41

40101 JYVÄSKYLÄ

vaihde 02051 7141

faksi 02051 74346

Porin toimisto

Satakunnankatu 5

PL 129

28101 Pori

vaihde 0251 75001

faksi 0251 75004

Tampereen alueellinen palveluyksikkö

Uimalankatu 1

PL 346

33200 TAMPERE

vaihde 02051 7131

faksi 02051 73600

Vaasan alueellinen palveluyksikkö

Wolffintie 35

PL 200

65101 VAASA

vaihde 02051 7161

faksi (06) 3174 817

Itä-Suomen lääninhallitus

Kuopion alueellinen palveluyksikkö

Hallituskatu 12–14

PL 1741

70101 KUOPIO

vaihde 02051 6171

faksi 02051 67170

Mikkelin toimipaikka

Maaherrankatu 16

PL 50

vaihde 02051 6161

50101 MIKKELI

faksi 02051 66146

Joensuun alueellinen palveluyksikkö

Torikatu 36

PL 94

vaihde 02051 6181

80101 JOENSUU

faksi 02051 68019

Oulun lääninhallitus

Linnankatu 3

PL 293

vaihde 02051 7181

90101 OULU

faksi 02051 78224

Lapin lääninhallitus

Valtakatu 2

PL 8002

vaihde 02051 7171

96101 ROVANIEMI

faksi 02051 77750

Länsstyrelsen på Åland

Ahvenanmaan lääninhallitus

Torggatan 16

PB 58

telefon (018) 635 270

22101 Mariehamn

fax (018) 635 268